

Ceteris paribus

HET WOORD AAN...

Arnold Heertje

Arnold Heertje is emeritus hoogleraar aan de Universiteit van Amsterdam en publicist.

Waar werkt u op dit moment aan?

“Eigenlijk drie dingen. Ik schrijf een recensie van een boek over de bibliotheek van de Italiaanse neo-ricardiaanse econoom Piero Sraffa, ik werk met een wiskundige aan een model van een economie met niet-reproduceerbare goederen, zoals goederen met een emotionele of culturele waarde, en ik ben bezig met extra materiaal bij de nieuwe druk van mijn middelbareschoolboek voor het vak economie.”

Waarom heeft u een nieuwe druk van uw leerboek gemaakt?

“Mijn uitgever Walburg Pers heeft me dat gevraagd. Maar het kwam in een stroomversnelling omdat het curriculum op de middelbare school – gelukkig – veranderd is. Ik zeg ‘gelukkig’ omdat het niveau van het economieonderwijs op de middelbare school na jaren weer eens omhoog gaat. Er is weer ruimte voor instrumentele analyse en we verwachten dat leerlingen uit de voeten kunnen met concepten als korte en lange termijn en evenwichtssituaties en niet-evenwichtssituaties. Als je economie hebt bestudeerd, weet je dat een helder begrip van deze concepten je al heel ver brengt. Daarnaast is er inhoudelijke vernieuwing op een aantal punten. De macro-economie is terug van weggeweest en de Gini-coëfficiënt en de Phillips-curve zijn nieuw. Ik zeg ‘terug van weggeweest bij de macro-economie’ omdat die bij de vorige curriculumvernieuwing door de commissie-Teulings in 2002 uit het programma gehaald was. Met de beste bedoelingen overigens, er kwam daardoor meer ruimte voor speltheorie, en markten kwamen centraal te staan. Dat paste helemaal in de tijdgeest van toen: leerlingen konden uitleggen met welke effecten ze te maken kregen als ze een verzekeringspolis wilden afsluiten. Maar met de crisis bleek dit niet meer uit te leggen: we hebben een hele generatie leerlingen gehad die, terwijl er van alles gebeurde in de wereld, weinig leerden over macro, niet wisten wie Keynes was en niets begrepen van geldschepping. Natuurlijk gingen sommige eigenwijze docenten, een gideonsbende

uiteraard, in op de wens van de leerlingen om hier wat over te leren. Maar de meerderheid helaas niet. Leraren kennen de stof soms zelf niet goed en de tijd die ze hieraan besteden gaat ten koste van de tijd die ze kunnen besteden aan stof die *wel* onderdeel van het curriculum was. Maar dat is nu opgelost. Ondanks protesten van de VECON [vereniging van leraren in de economisch-maatschappelijke vakken] zet de staatssecretaris de curriculumverandering door.”

Vanwaar die weerstand?

“Veel leraren zullen zich wat moeten bijscholen, ze zijn nu gewend aan niet-instrumentele analyse. Ze kunnen zich in ieder geval niet meer betrekkelijk passief aan het programma-Teulings houden. Voor sommige oudere leraren kan ophouden een optie zijn. Die weerstand is echter een normaal proces dat je bij veel nieuwe producten ziet. Dat kun je die docenten niet kwalijk nemen.”

Naschrift redactie. De eerste druk van het leerboek De kern van de economie van Arnold Heertje kwam uit in 1962 en heeft er veel aan bijgedragen om het vak economie in Nederland op de kaart te zetten. De volledig herziene vierde druk kwam afgelopen najaar uit. www.kerneconomie.nl

UIT DE OUDE ESB-DOOS

AARDGAS IN OPMARS

In het jongste verleden heeft het aardgas een fantastische opgang gemaakt. In 1948 kon het net één promille van de Europese energiebehoefte dekken, in 1958, was dat al ongeveer 1,2 pCt. De consumptie van aardgas is in die tijd dertien keer zo groot geworden. Zal deze tendens zich voortzetten? Waarschijnlijk niet in de mate waarin dat tot nu toe is geschied, maar dat het gebruik flink zal stijgen schijnt toch wel evident. In een rapport van de Organisatie voor Europese Economische Samenwerking wordt geschat, dat de productie - en dus ongeveer de consumptie - van aardgas in Europa tussen 1955 en 1965 zal verviervoudigen en dan de volgende tien jaren nog eens zal verdubbelen.

Noordhoff, F.S. (1963) Aardgas in opmars. ESB, 48(2399), 714.

